

23. Józef Wojdacki

kw. 9a

W kwaterze 9a (przy alejce od strony kwatery 13A) skromny kamienny grobowiec. Na czole grobowca postawiona pionowo płyta z piaskowca z wykutym napisem:

**Ś. P./ JÓZEF/ WOJDACKI/ KAPITAN NARODOWEGO POWSTANIA/ 1863 R./ ŻYŁ LAT 86 ZM.
7.IV.1927 R./ CZEŚĆ JEGO PAMIĘCI//**

Józef Władysław Adam Wojdacki, syn Franciszka i Marianny z Wietrzykowskich, urodził się 29 marca 1841 r. w Kozinkach, gm. Zakrzów k/ Radomia. Ojciec był urzędnikiem dyrekcji szczególowej Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego. Szkoły ukończył w Radomiu i podjął pracę jako aplikant w biurze powiatu radomskiego.

Gdy 29.XI.1860 r. w refektarzu ojców bernardynów w Radomiu zawiązuje się Komitet Organizacyjny, przystępuje do organizacji narodowej. Uczestniczy w patriotyczno-religijnych demonstracjach w okresie przedpowstaniowym. W organizacji spiskowej zostaje dziesiętnikiem. W styczniu 1863 r. wyrusza do powstania. Otrzymuje błogosławieństwo matki: ... *Idź, mój synu jedyny, broń matki naszej Ojczyzny, tylko nie przynieś mi hańby* ...

Walczył pod rozkazami gen. Mariana Langiewicza, dowodząc koszynerami w batalionie mjr. Klemensa Dąbrowskiego.

Jak pisał 1.XII.1925 r. do Wójty Gminy Wielka Wieś:

*... Tu [w Wąchocku] 1 Lutego mianowany byłem Porucznikiem do Kompanii Dąbrowskiego. Tu w Wąchocku 2 Lutego - Mszę Świętą odprawił w kościele Ks. KOTKOWSKI, któremu służyłem do wotywy, a będący w kościele powstańcy, wiarusy z wodzem i sztabem swojemi młodymi piersiami hymnem "Boże coś Polskę" śpiewając, błagali Boga, aby OJCZYZNĘ, wolność wrócić nam zechciał. Tu w Wąchocku w czasie walki z moskalami jako oficer będący na przedzie 3 Lutego zostałem ranny ...
... mnie koledzy zawieźli do leśniczówki w Ratajach, gdzie po opatrunku rany przenocowałem i zostałem odwieziony do Brzezia do brata mej Matki Piotra Wietrzykowskiego przez Michała Piotrowskiego ze wsi Stodoły. ...*

Zapisał później w swoich wspomnieniach (Jarzębski - *Mówią ludzie roku 1863*):

... po kilku dniach z ręką na temblaku wyjechałem do Staszowa i tam przydzielony do sztabu do czasu wyzdrowienia ... W tym charakterze odbył dalszą część kampanii Langiewicza - ... uczestniczyliśmy w bitwach pod Małogoszczem, Zamkiem, Skafą i w lesie, w nocy napadliśmy Moskali, kryjących się na cmentarzu miasta Skafy.

Po Grochowiskach jest w oddziale mjr. Dionizego Czachowskiego - dostałem się do kompanii strzelców, której chorążym był Marian Marynowski i podchorążowie Bogucki, Lewandowski i Karlsbad, i ja jako jeszcze porucznik. ...

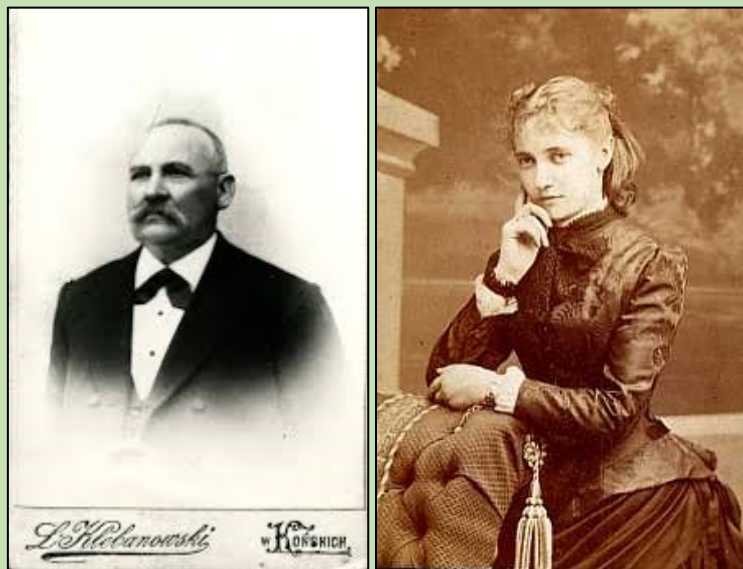
Uczestniczy w potyczkach pod Stefankowem, Jeziorkiem i Bobrzą. Kończy kampanię w randze kapitana dowodząc kompanią strzelców pod Ratajami 11 czerwca 63 r.

Udało mu się uniknąć niewoli, ale musi się leczyć ... *na oczy i nogi* ... przyjechałem zaś do rodziców, mieszkających wraz z wujem we wsi jego Czarnocinie, gminy Radzanów, pow. radomskiego. Długo jeszcze przyjąć do siebie nie mogłem i na dobitkę zachorowałem na ospę w początkach października. ... *Wydrowienie moje szło bardzo powolnie. 2 lutego 1864 r. naczelnik urzędu częściowego białobrzesckiego Orjół przyjechał do Czarnocin i zaarrestował wuja Okunia, syna Adama i mnie, wsadzono nas na wóz i pojechali do Grabówki - mieszkali tam Turscy, wskutek bardzo gościnnego przyjęcia Adama i mnie puszczono, wuja Tomasza wzięto do Białobrzeg i sprawę zatuszowano. Wziąłem się do belferki ...*

Później, przez szereg lat, Wojdacki pracuje jako urzędnik w Biurze Powiatu Kozienickiego i Koneckiego. Około 1866 r. wstąpił w związek małżeński z Emilią z Panczykowskich (1846 - 12.09.1877). Urodziła im się czwórka dzieci: Wacław (1867 - 1891), który został księdzem, Stanisław (1875 - 1948), który został aptekarzem, oraz zmarli w dzieciństwie Wanda i Stefan (1876 - 1877). Gdy w roku 1877, w wieku 30 lat, zmarła małżonka Emilia, Józef pozostał z gromadką małych dzieci.

Dalsze życie związał z **Józefą z Przybyłków**, wdową po swoim przyjacielu z gimnazjum i powstańczej konspiracji, **Józefie Burghardzie**, która znalazła się w podobnej sytuacji życiowej: była również z trójką małych dzieci z poprzedniego małżeństwa. Przenieśli się Końskich.

Józef Wojdacki i Józefa z Przybyłków, 1v. Burghard

<http://www.zabytkientarza.radom.pl/index.php/sciezki-edukacyjne/powstanie-styczniove-radomscy-weterani-1863-roku>
<http://powstanie1863.zsi.kielce.pl/index.php?id=p31>